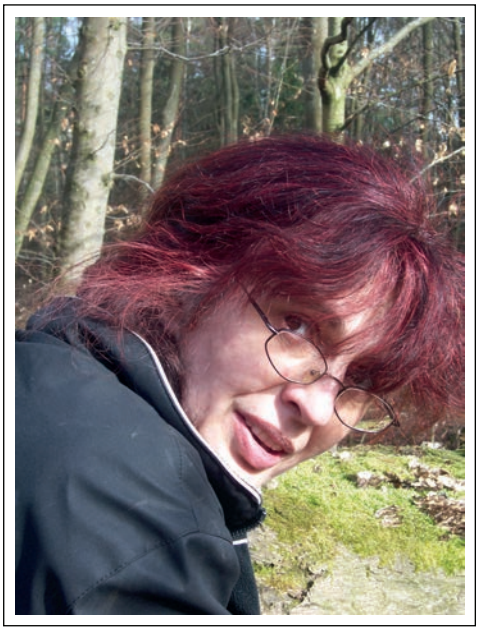
WIESŁAWA RYNKIEWICZ-DOMINO
1958–2021

Wiesława Rynkiewicz-Domino urodziła się 18 października 1958 roku w Elblągu. Jej rodzice Honorat i Bernarda Jodel pochodzili z rodzin repatriantów spod Wilna i Grodna. Uczyła się w Elblągu, w szkole podstawowej nr 12 i ukończyła I liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego. Uczęszczała tu do klasy o profilu matematyczno-fizycznym, brała udział w olimpiadach zarówno matematycznych, jak też z wiedzy o sztuce. W jednej z tych artystycznych olimpiad w 1977 roku dotarła do ogólnopolskiego finału. W tym też czasie pobierała prywatne lekcje rysunku u znanego elbląskiego artysty malarza, lite-

rata, animatora kultury Ryszarda Tomczyka. Po maturze w 1977 roku Wiesława Rynkiewicz rozpoczęła studia informatyczne na wydziale matematyczno-mechanicznym na Uniwersytecie Warszawskim, które wkrótce porzuciła, a w 1979 roku została przyjęta na kierunek Historia Sztuki na wydziale historycznym tej uczelni. Jeszcze podczas studiów zwróciła szczególną uwagę na sztukę północnej Polski. Praca seminaryjna o kamienicach elbląskich u prof. Mariusza Karpowicza była pierwszą, którą poświęciła temu miastu. Był to dla Niej temat ważny, niejako *idée fixe* przewijającą się podczas całej późniejszej pracy zawodowej i naukowej, chciała napisać o tym obszerną pracę opartą na dogłębnych badaniach każdej elbląskiej kamienicy, nie było Jej jednak dane zrealizowanie tego zamierzenia, które pozostało na etapie ustawicznie zmieniającej się koncepcji. Ulegała też fascynacji wieloma innymi zagadnieniami z dziedziny kultury artystycznej. Pod kierunkiem prof. Adama Miłobędzkiego i prof. Juliusza Chróścickiego napisała pracę magisterską „Przemiany *altare maturus* na tle dziejów kapituły i organizacji wnętrza katedry fromborskiej", uzyskując 12 listopada 1986 roku tytuł magistra historii sztuki. Praca ta została ponad dekadę później opublikowana w formie obszernego artykułu w Folia Froborcensia. Od 23 września 1986 roku zaczęła pracę w Muzeum w Elblągu (późniejszym Muzeum Archeologiczno-Historycznym, gdzie zresztą pracowała kilka miesięcy przed studiami), początkowo jako przewodnik muzealny, potem jako asystent, wreszcie na stanowisku kustosza, i pracowała tam (z przerwą w latach 1992–1996 związaną między innymi z urlopem wychowawczym) aż do przedwczesnej śmierci. Zajmowała się zbiorami różnorodnych działów: starodrukami i rękopisami, rysunkiem i grafiką, ceramiką, meblami, rzeźbą, malarstwem, złotnictwem, konwisarstwem, metalem oraz lapidarium, stając się ekspertem w każdej z tych dziedzin. Szczególnie niepozorne wydawałoby się ułomki detalu architektonicznego średniowiecznych domów, zamku krzyżackiego, murów, baszt budziły Jej szczególne zainteresowanie. Z kustoszem zamku malborskiego Maciejem Kilarskim, wybitnym specjalistą, łączyła Ją więź porozumienia w tej nadzwyczaj ekskluzywnej dziedzinie. Kolokwia między nimi nad niektórymi ułomkami, gdyby zostały w jakikolwiek sposób udokumentowane, byłyby nieoszacowanym źródłem zarówno wiedzy technologicznej średniowiecznego budownictwa, ale też wskazaniem, jak rozmawiać i dyskutować o artefaktach z obrzeży wielkiej sztuki. Była dogłębną znawczynią elbląskiego rzemiosła, zwłaszcza meblarstwa, i w tym przypadku także ta ogromna wiedza nie została przez Nią przekazana, pozostając jedynie jako wspomnienia licznych konsultacji, ustnych uwag, recenzji czy dyskusji. Wiesława Rynkiewicz-Domino była typem mnemotechnicznym, gromadziła fakty w pamięci, notatki ograniczając do minimum – zanotowanych dat, nazwisk, sygnatur archiwalnych, bibliografii – dopiero przy redakcji tekstu „do druku" konkretnego artykułu czy noty katalogowej przelewała część wiedzy na papier. Ceniła przy tym odręczne redagowanie tekstu, który potem przepisywała

dawniej na maszynie (wysłużony Łucznik zakupiony okazyjnie), potem oczywiście komputerowo. W wystąpieniach na konferencjach naukowych preferowała formę opowieści „żywym" słowem niż odczytywanie referatu. Lubiła opowiadać o sztuce i zabytkach, popularyzując elbląskie obiekty także w wystąpieniach w lokalnych studiach radiowych i telewizyjnych. Służyła radą, sugestiami i wskazówkami zwracającym się do niej studentom, doktorantom różnych uczelni, badaczom czy dziennikarzom. Była aktywnym członkiem elbląskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego, pełniąc w latach 2004–2010 funkcję prezesa. Brała przez wiele lat udział w pracach redakcji „Rocznika Elbląskiego". Prowadziła też przez pewien czas zajęcia ze studentami w elbląskiej filii Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Warszawie. Realizowałaby się prawdopodobnie z sukcesami jako wykładowca uniwersytecki, lecz narzucona sobie wysoka poprzeczka wymagań spowodowała, że nie czyniła w tym kierunku większych starań, znajdując satysfakcję w pracy muzealnej. Praca w Muzeum była jej pasją, czy to dotycząca wystaw z zakresu rzemiosła, fotografii, archiwaliów, czy sztuki – artystów dawnych i współczesnych. Dużo o takich przygotowaniach opowiadała, o eksponatach, o sposobie ekspozycji, doborze, kolejności, dyskusjach z kolegami z Muzeum, właścicielami zbiorów lub artystami. Była inicjatorką i od 2006 roku przez lata prowadziła kawiarenkę „Clio", popularyzującą historię, gdzie najbardziej utytułowani naukowcy, a także pasjonaci prezentowali owoce swojej pracy naukowej, aktualne badania czy też pasje związane z szerokim wachlarzem tematów historycznych. Jako historyk sztuki przyczyniła się wydatnie do pogłębienia wiedzy o kulturze regionu. W swoich badaniach i publikacjach kompetentnie i odkrywczo poruszała się i w okresie wczesnośredniowiecznym – problematyka powstania Elbląga, historii i formy zamku elbląskiego, kultury hanzeatyckiej, sztuki XIV i XV wieku, relacji późnośredniowiecznego środowiska rzeźbiarskiego Elbląga z warsztatem Wita Stwosza, XVII- i XVIII-wiecznej kulturze Elbląga, a także Warmii i Prus, wreszcie zagadnień XX-wiecznych, w tym okresie po 1945 roku. Była autorką wielu artykułów i haseł katalogowych.

Była znawczynią zabytków Pomorza, Żuław, Warmii i Prus, wykonała tu dziesiątki pomiarów i opisów kościołów z wyposażeniem, domów miejskich i wiejskich.

Mimo niewątpliwego talentu artystycznego nie poświęcała własnej twórczości czasu, podchodziła też do swoich prac niezwykle surowo i pozostawiła tylko nieliczne rysunki architektoniczne, pejzaże, martwe natury. Znamiennie, odeszła uczestnicząc w przygotowaniach wystawy swojego dawnego nauczyciela rysunku Ryszarda Tomczyka, który zmarł kilka miesięcy wcześniej.

W młodości uprawiała sport (wzorem ojca i stryja łyżwiarstwo szybkie), była zapaloną turystką, autostopem podróżowała po Polsce, dawnym NRD, Czechosłowacji, Węgrzech, Włoszech, Hiszpanii, Francji. Grała na gitarze, śpiewała, (jeszcze studiując informatykę, opracowywała studencki śpiewnik turystyczny), pisała też czasami okolicznościowe koleżeńskie wierszyki. Miała wysokie wymagania, ale miała też duże poczucie humoru i spory dystans wobec siebie. Z jednej strony zatapiała się w problemach aktualnych działań w Muzeum, z drugiej uwielbiała czytać książki z różnych dziedzin. Niemal do ostatnich chwil oddawała się lekturze Stephena Hawkinga. Była piękną, uroczą dziewczyną, taktowną damą, troskliwą matką trzech synów, lojalną przyjaciółką, czułą żoną.

Jerzy Domino

Wybrane publikacje:

Elbląg, wstęp do albumu, Elbląg b.d.w.

Dzieła rodziny van den Blocków w Elblągu, [w:] *750 lat praw miejskich Elbląga. Księga pamiątkowa*, red. A. Groth, Gdańsk: Marpress, 1996.

Budownictwo, architektura i kultura artystyczna, [w]: *Historia Elbląga*, t. II, cz. I, red. A. Groth, Gdańsk: Marpress, 1996.

Sztuka, literatura, muzyka, teatr, [w]: *Historia Elbląga*, t. II, cz. I, red. A. Groth, Gdańsk: Marpress, 1997.

Pacifica Terra, [w:] *Pacifica Terra. Prusowie – Słowianie – Wikingowie u ujścia Wisły*, katalog wystawy, Malbork 2004.

Rzeźba elbląska około 1500 roku, katalog wystawy Muzeum w Elblągu, Elbląg 1998.

Dawny ołtarz maturalny w katedrze fromborskiej, Folia Fromborcenia, r. II, 1999.

Hogia Henryka Nitschmanna – kolejna odsłona elbląskiej legendy, [w:] *Henryk Nitschmann 1826–1905. Materiały z sesji naukowej zorganizowanej z okazji setnej rocznicy śmierci*, Elbląg 2005.

Ołtarz Pokoju – fundacją królewską. Źródła wpływu twórczości Wita Stwosza na rzeźbę elbląską, [w:] *Wokół Wita Stwosza. Materiały z międzynarodowej konferencji naukowej w Muzeum Narodowym w Krakowie, 19-22 marca 2005*, Kraków 2006.

Elbląg i elblążanie w fotografii własnej. Lata czterdzieste, lata pięćdziesiąte (współaut. Krystyna Laskowska), Elbląg 2007.

Gdański grafik urodzony w Elblągu, [w:] *Twórczość Bertholda Franza Hellingratha (1877–1954)*, Gdańsk 2007.

Średniowieczna rzeźba na Żuławach, Rocznik Żuławski, 2008.

Garść cegieł i kamieni. Przyczynki do historii zamku krzyżackiego i ratusza Starego Miasta w Elblągu, Studia Zamkowe, t. IV, Malbork 2012.

Elementy zabytkowego wyposażenia kościoła parafialnego w Jegłowniku, [w:] *Dzieje Jegłownika i okolic*, red. A. Kilanowski i in., Elbląg; Olsztyn: Studio Poligrafii Komputerowej SQL, 2013.

Ratusz Staromiejski w Elblągu (współaut. Mirosław Marcinkowski), Elbląg b.d.w.

Kościół w Kwitajnach. Próba analizy historycznej i stylistycznej, Warmińsko-Mazurski Biuletyn Konserwatorski, Olsztyn 2018.

*

Z wielkim smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci
Wiesławy Rynkiewicz-Domino,
postaci znanej w środowisku historyków sztuki,
muzealniczym i konserwatorskim,
a także – naszej Autorki.

Rodzinie składamy kondolencje.
Pozostaje nam pamięć i lektura prac, które pozostawiła.

Redakcja „Warmińsko-Mazurskiego Biuletynu Konserwatorskiego"